Naturstyrelsen

Møde om signaturprojekt Den Fynske Højderyg SIMAC– 30. sept. 2026

30. september 2026

Dagsorden

1) Formål og program
2) Hvad er et signaturprojekt?
3) Baggrund for udpegning
4) Den Fynske Højderyg
5) Om analysearbejdet
6) Tidsplan for arbejdet
7) Spørgsmål og debat
8) Den videre proces
9) Afslutning

Hvem sidder i den lokale følgegruppe og projektgruppe

Følgegruppe:
Danmarks Naturfredningsforening: Ella Maria Bischoff-Larsen og Ellen Korsgaard
L&F Centrovice: Peter Høj
Patriotisk Selskab: Christian Ahlefeldt-Laurvigh-Lehn
Fyns Familielandbrug: Merete Hjorth Pedersen
Dansk Skovforening: Ditlev Berner og Anders Ulrich

Projektgruppe:
Assens Kommune: Annette Bæk og Anna Gerd Ellerbæk
Faaborg-Midtfyn Kommune: Ole Tyrsted Jørgensen og Kristina Jensen
Svendborg Kommune: Rasmus Scheelke og Heidi Dalsgaard Jensen
Trepartssekretariaterne: Thomas Fjord Bonven
Naturstyrelsen Fyn: Jakob Harrekilde, Annita Svendsen og Maja Linnet

Dagsorden

1) Formål og program
2) **Hvad er et signaturprojekt?**
3) Baggrund for udpegning
4) Den Fynske Højderyg
5) Om analysearbejdet
6) Tidsplan for arbejdet
7) Spørgsmål og debat
8) Den videre proces
9) Afslutning

Hvad er et Signaturprojekt?

Et større sammenhængende naturområde
- der undersøges med henblik på at udvikle og styrke natur og biodiversitet i stor skala.

Formål: Naturudvikling, herunder beskyttet natur og genopretning af specifikke naturtyper.

Projekterne skal hvor muligt også bidrage til gennemførsel af naturgenopretningsforordningen enten ved at etablere specifikke naturtyper eller forbedre eksisterende natur og levesteder for arter.

Hvordan adskiller et signaturprojekt sig fra andre naturudpegninger

Signaturprojekter adskiller sig fra øvrige juridiske naturudpegninger som f.eks. Natura 2000, Naturnationalparker m.m. ved at være:

- Frivillighedsbaserede.
- Partnerskabsdrevne, hvor kommuner, fonde, stat og private aktører bidrager.
- Proces- og rammeorienterede, uden i sig selv at medføre ny regulering eller restriktioner.
- Fleksible i ejerskab, afhængigt af lokale forhold og aftaler

Dagsorden

1) Formål og program
2) Hvad er et signaturprojekt?
3) **Baggrund for udpegning**
4) Den Fynske Højderyg
5) Om analysearbejdet
6) Tidsplan for arbejdet
7) Spørgsmål og debat
8) Den videre proces
9) Afslutning

Baggrund - igangsætning af signaturprojekter

Med Delaftale om overgang til ny kvælstofreguleringsmodel har aftalekredsen bag Aftale om et Grønt Danmark besluttet at prioritere 150 mio. kr. til realisering af et mål om etablering af mindst 10 signaturprojekter frem mod 2035

2026 - Analyse og kortlægning af minimum 5 store sammenhængende signaturprojekter.

Arbejdet med den indledende analyse og kortlægning forankres i Naturstyrelsen, i koordination med kommuner og de lokale treparter.

Baggrund - screening

Lokale Grønne Treparter

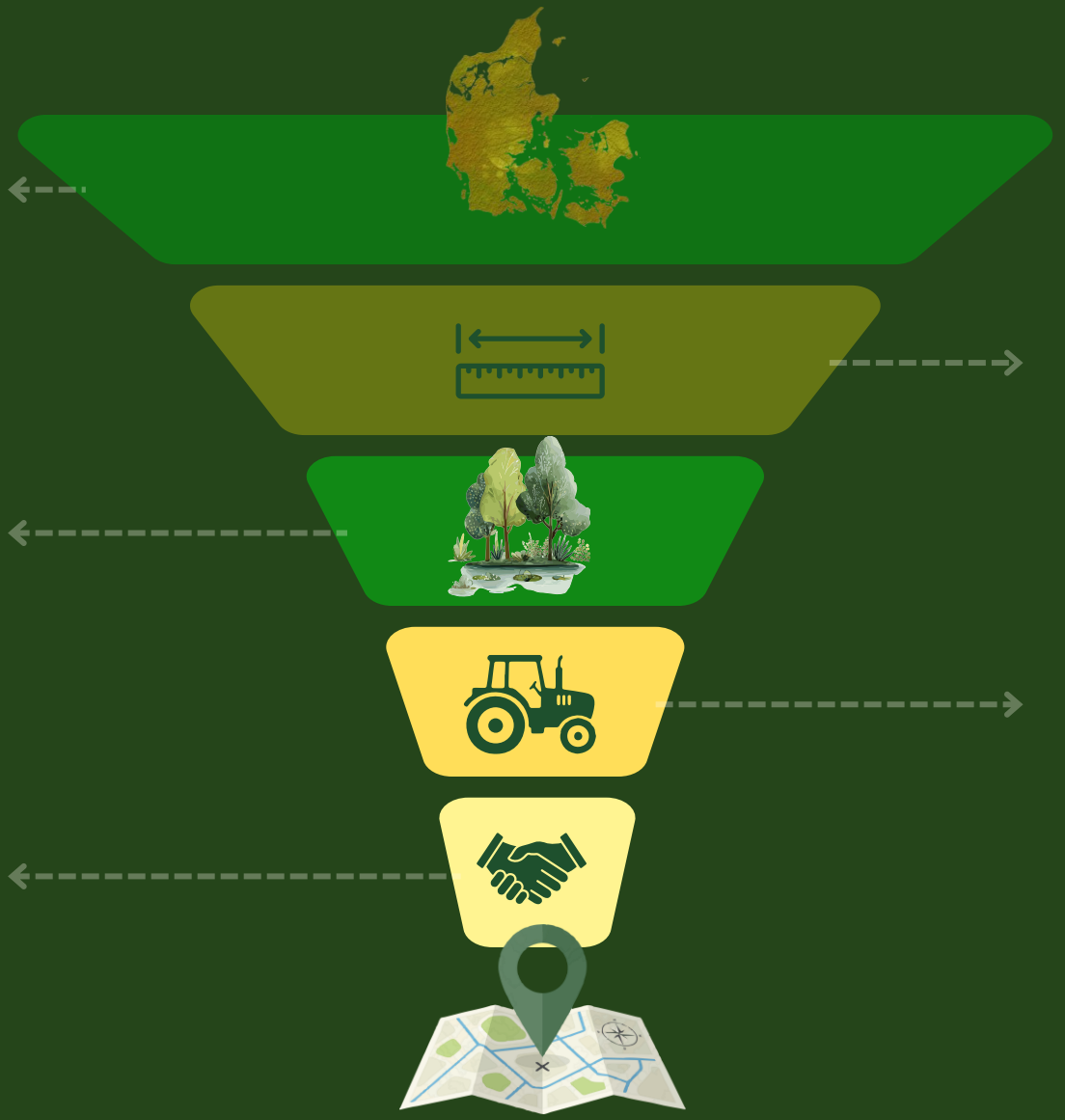
Skitseprojekter i MARS, kvælstof, kulstof og naturpotentiale

Natur

Natura 2000 & habitatnatur, Biodiversitetrådets kort & §3-natur

Lokal opbakning & geografisk spredning

Igangværende projekter og lokale forhold

Skala

> 1000 ha

Landbrug

Husdyrtæthed

Udpegning af signaturprojekter

Udpeget februar 2026

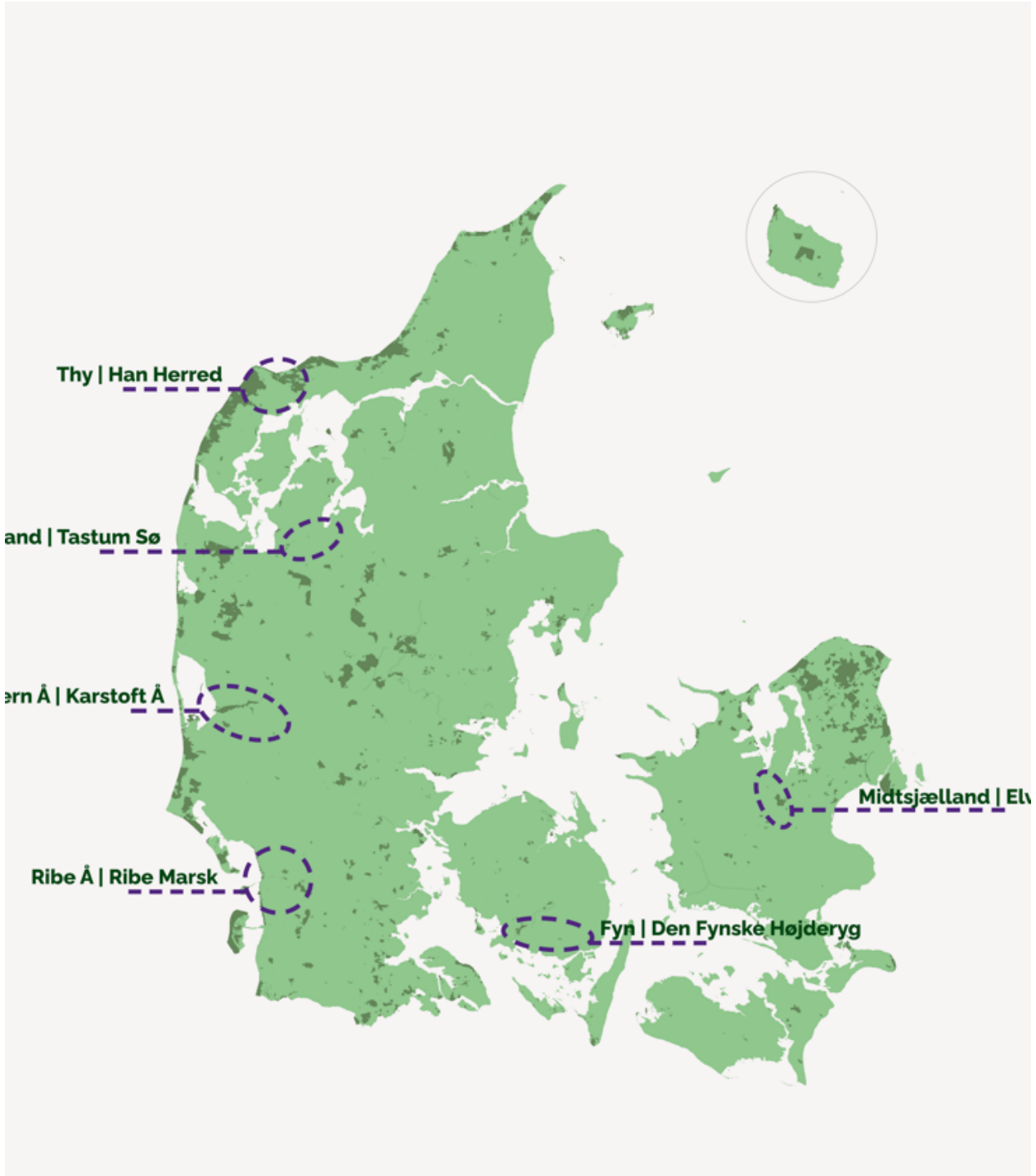
Kort vist som elipse!

Lokal presseomtale

SVENDBORG

Millioner til sydfynsk naturområde vækker glæde: I kulissen står Novo-fonden med milliarder

Borgmestrene Bo Hansen (S) og Anstina Krogh (S) ser stort potentiale i udviklingen af naturprojektet Den Sydfynske Højderyg. Projektet er ind til videre et af seks signaturprojekter, der får del i en pulje på 150 millioner kroner.

Forslag til afgrænsning

Projektområde for Signaturprojekt Højderyggen.

Treparternes opgave/kommissorium

Udarbejde en omlægningsplan, hvor man skulle udpege projekter der:

- **Kan levere på kvælstofreduktion**
- **Reducere CO2-udledning (lavbundsprojekter)**
- **Bidrage til målet om 250.000 ha ny skov**

og

- **Identificere arealer som har potentiale for at bidrage til målet om 20% beskyttet natur, og hvor muligt også strengt beskyttet natur (for at indfri EU´s naturgenopretningsforordning)**

Forslag til signaturprojekt Det Sydfynske Øhav

Forslaget blev først spillet ind i treparten for Det Sydfynske Øhav.

Forslaget blev drøftet i denne trepart og der var enighed om følgende forudsætninger/præmisser:

- **Bygge på frivillighed**
- **Fleksibilitet i ejerskab**
- **Friluftsliv indgår ikke**

Forslaget på ca. 18.000 ha omfatter også arealer i hovedvandoplandet for:

- **Lokale trepart Odense Fjord**
- **Lokale trepart Fyn/Lillebælt**

Alle 3 treparter har peget på signaturprojektet.

Dagsorden

1) Formål og program
2) Hvad er et signaturprojekt?
3) Baggrund for udpegning
4) **Den Fynske Højderyg**
5) Om analysearbejdet
6) Tidsplan for arbejdet
7) Spørgsmål og debat
8) Den videre proces
9) Afslutning

Landskabs- og naturbeskrivelse

Kuperet landskab fra istiden

Grusede, sandede bakker:

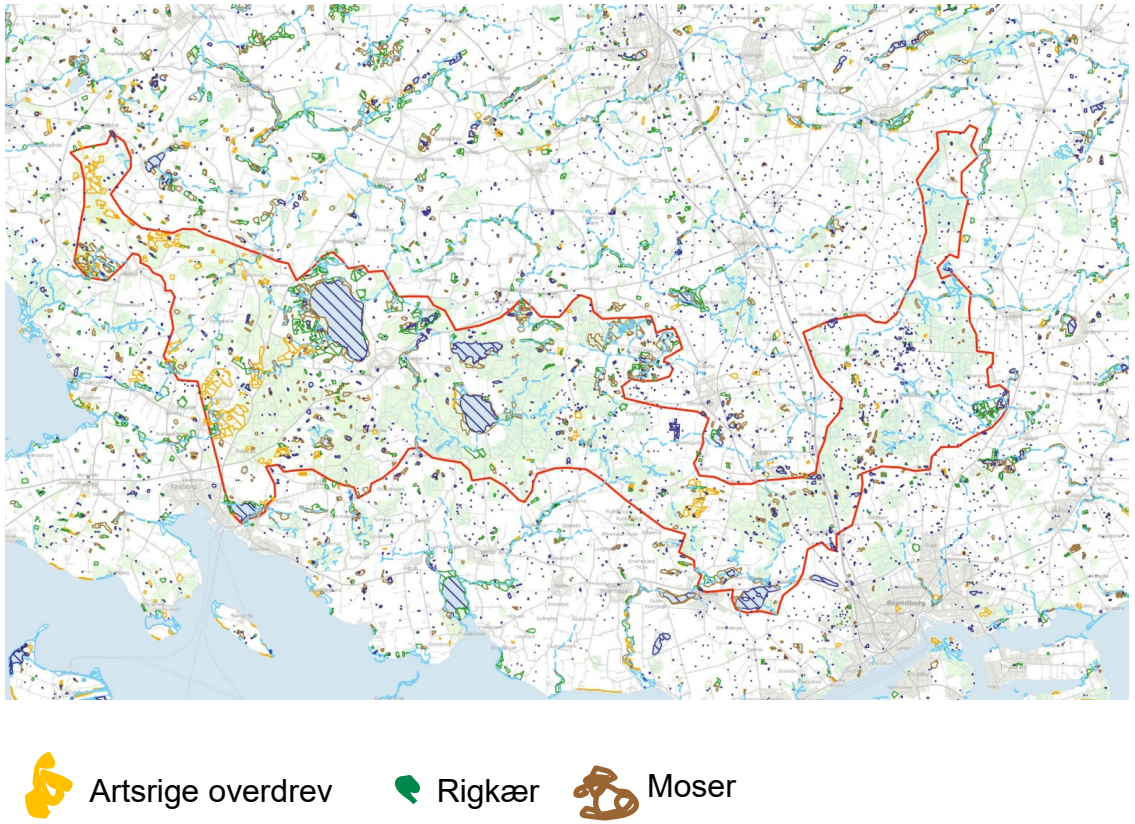
- Artsrige overdrev som Svanninge Bakker og Bjerge, Rødme Svinehaver og Jordløse Bakker

Søer:

- Arreskov Sø, Brændegårds Sø og Nørresø

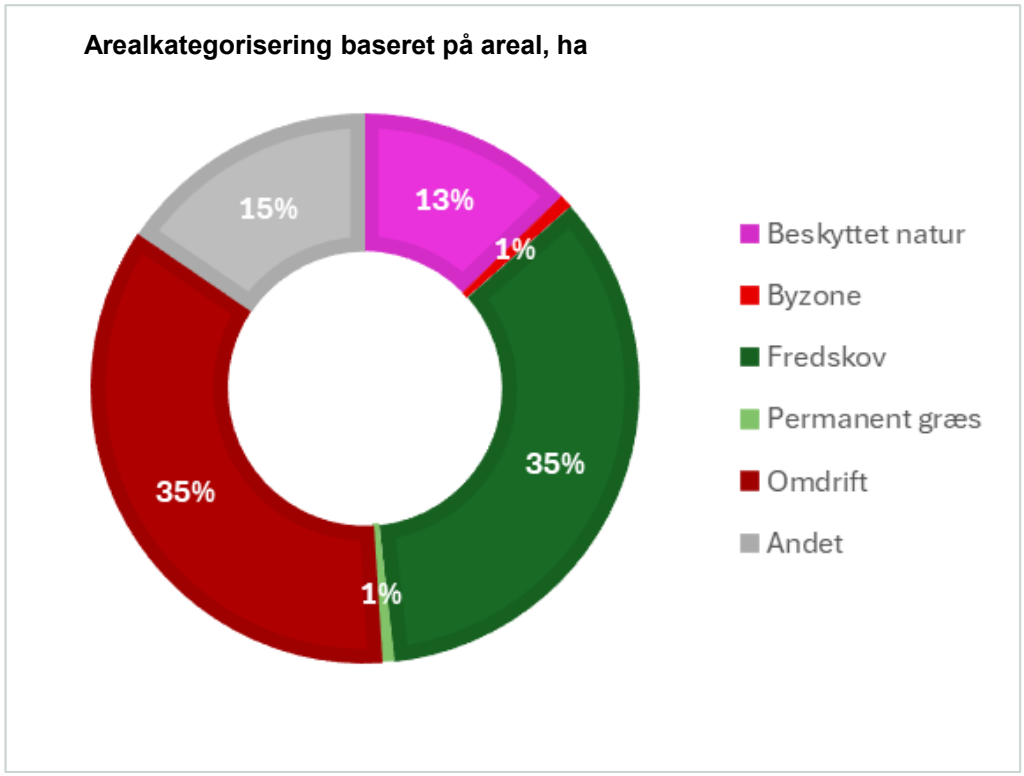
Skov

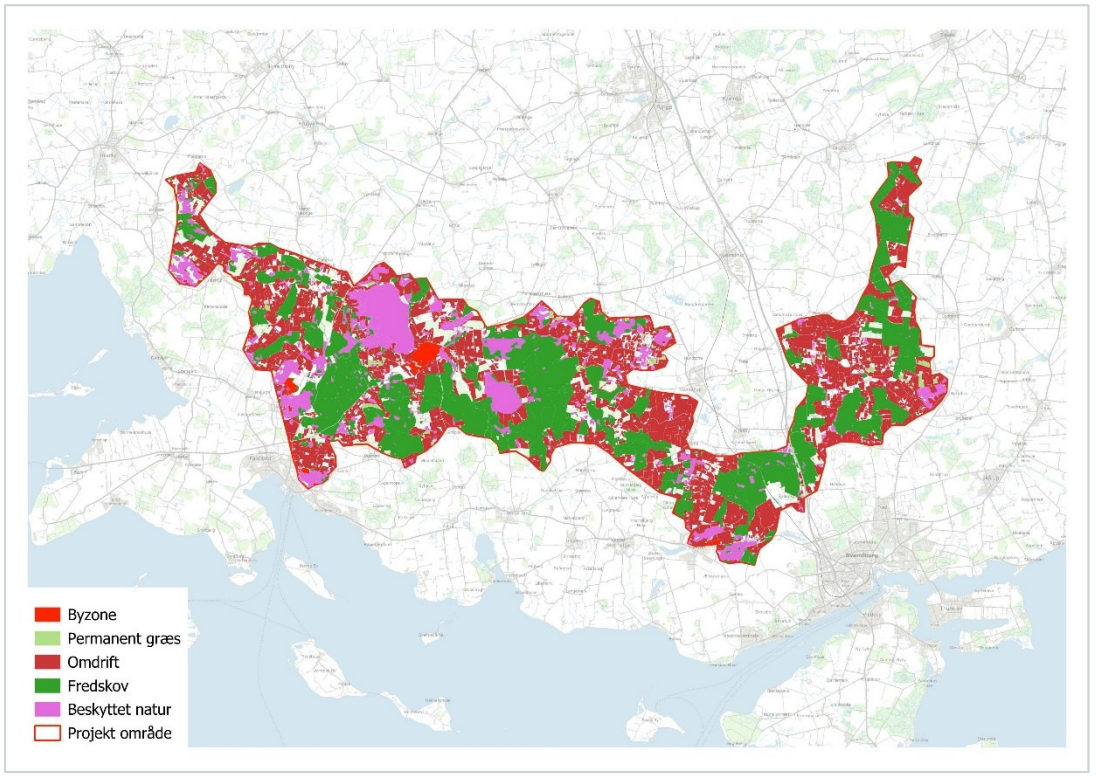
- 38% er skov

Arealkategorier i Signaturprojekt-området

Størstedelen af Signaturprojektets område er henholdsvis fredskov (35%) og dyrkede arealer (omdrift) (35%). Den beskyttede natur udgør 13%. De største sammenhængende arealer med beskyttet natur findes i den østlige og midterste del af projektområdet, hvor Naturstyrelsen og flere fonde ejer arealerne.

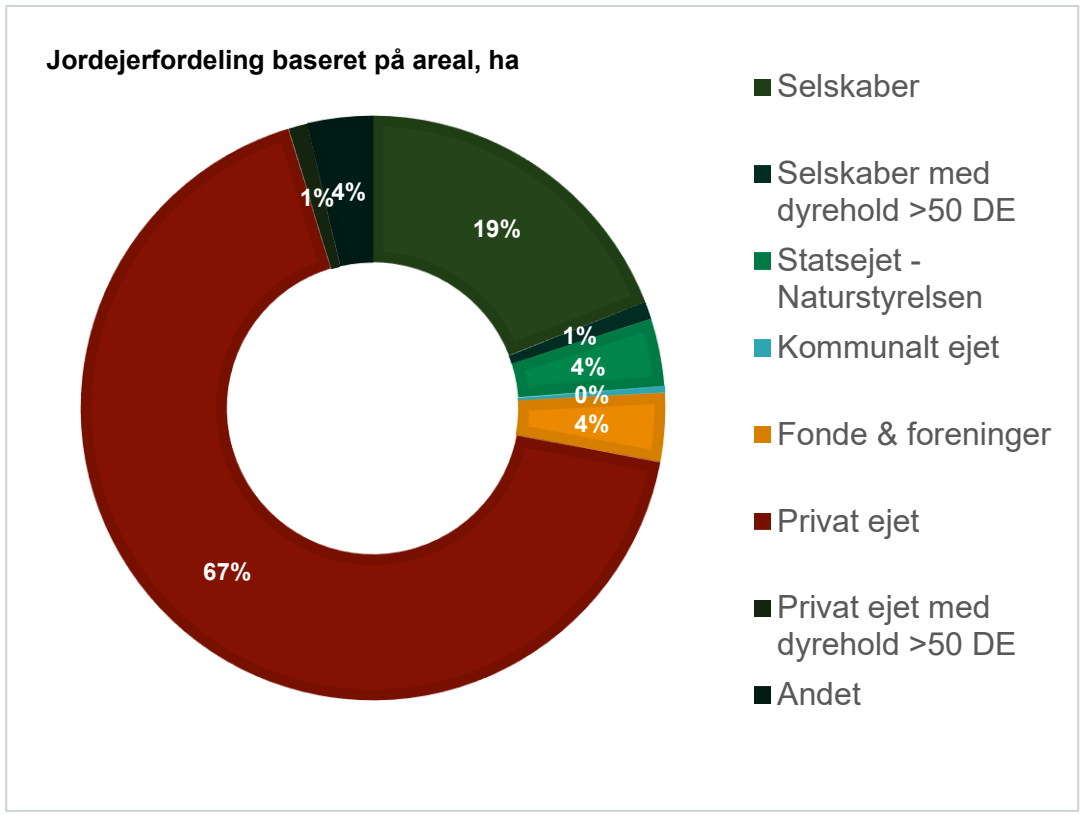

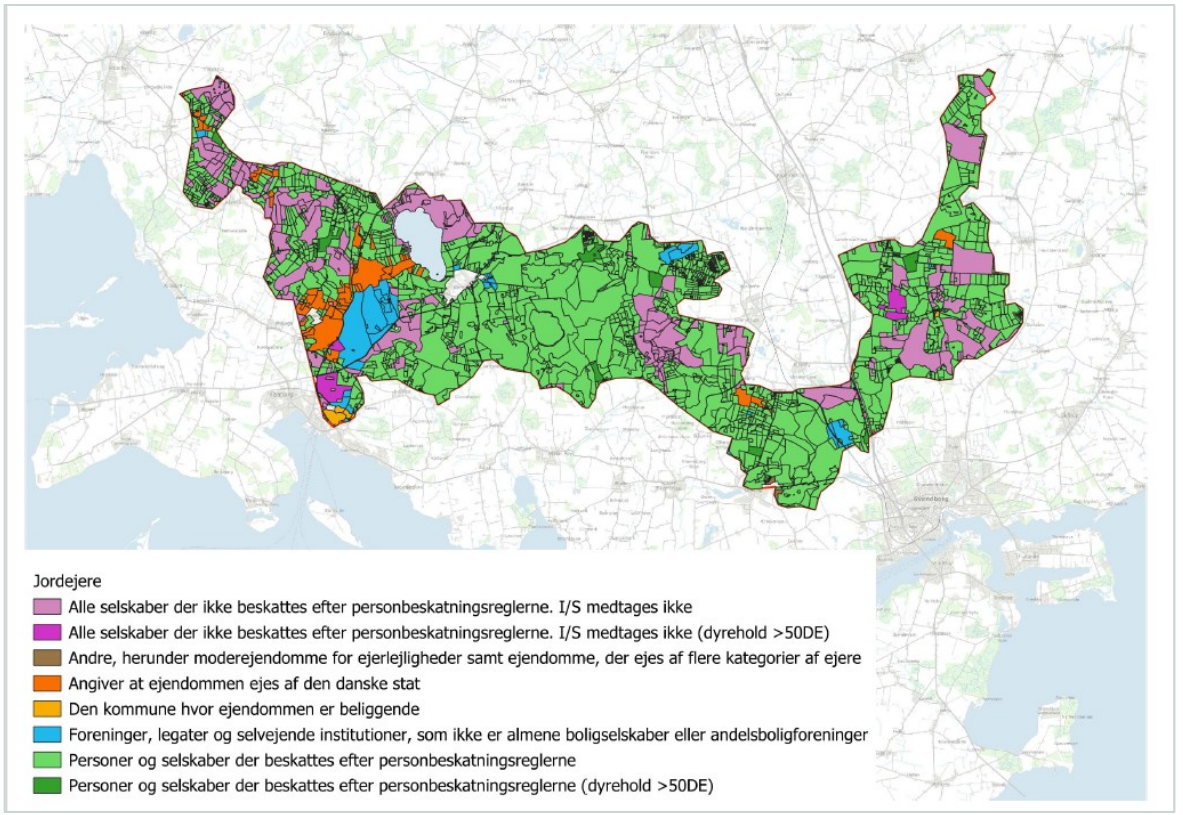

Arealkategoriseringsanalyse fra OIS, DAI & MiljøGIS, Februar 2026

Jordejerfordeling i Signaturprojektområdet

Størstedelen af Signaturprojektets område er ejet af private (68% af arealet). Ca. 20% er ejet af selskaber (skovbrug og landbrug) og 8% ejes af Naturstyrelsen og en række fonde som Bikuben Fonden, Aage V Jensens Natur Fond og Danmarks Naturfond.

Jordejer analyse fra OIS & Plandata, Februar 2026

Høj andel af internationalt beskyttet natur

Natura 2000 områder

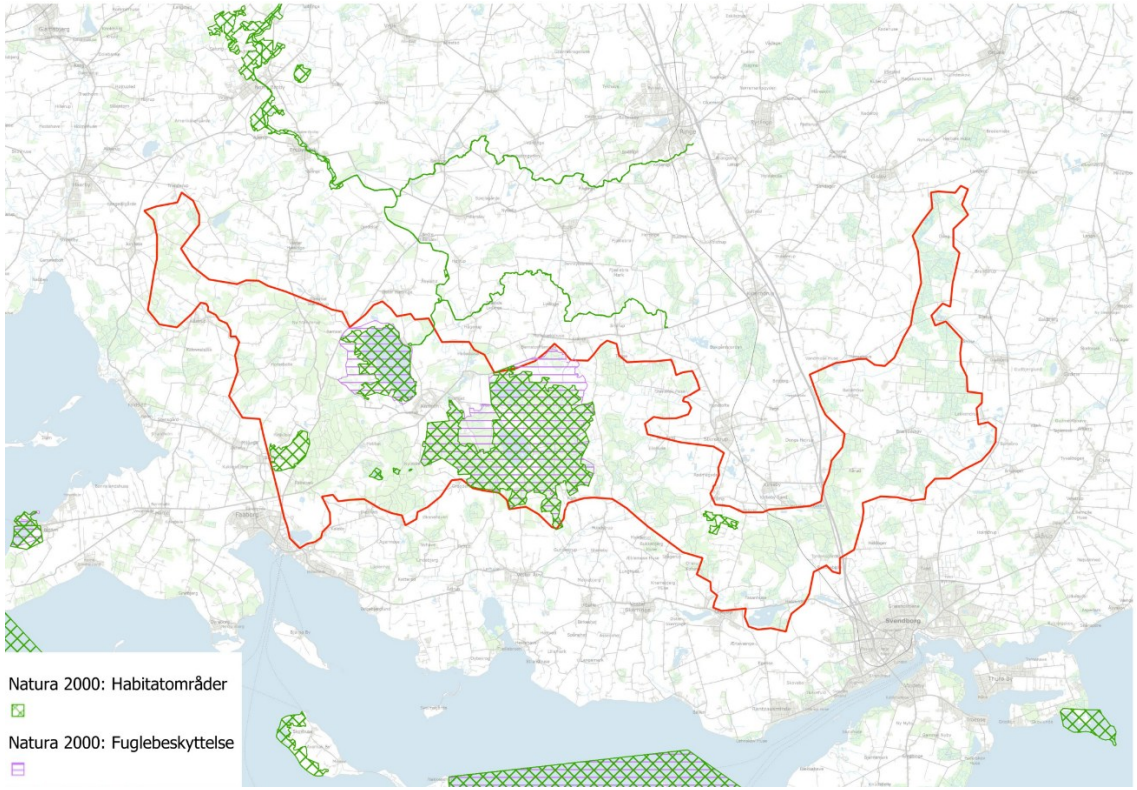
- Udgør 18% af det samlede areal
- Udpegningsgrundlag: naturtyper og arter

Bred vifte af naturområder, bl.a.

- Sure overdrev
- Rigkær
- Hængesæk
- Skovnaturtyper: aske-elleskov, skovbevokset tørvemose

Udvalgte arter på udpegningsgrundlag:

- Sumpvindelsnegl, skeand, rørhøg, fjordterne, rødrygget tornskade

Stort overlap mellem Signaturprojekt-området og udpegninger i Grønt Danmarkskort

En meget stor del af signaturprojektet ligger også indenfor områder der er udpeget til Grønt Danmarkskort i de 3 kommuner (ca. 66%).

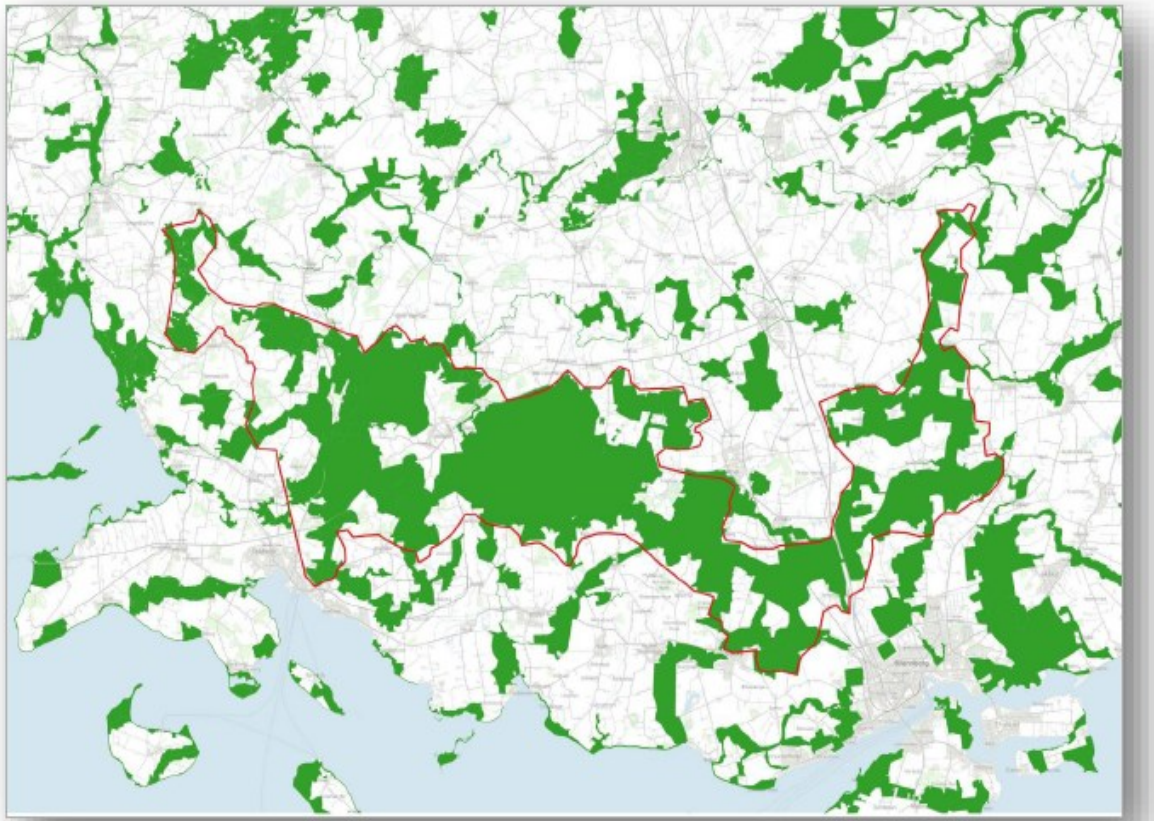
Når områderne er udpeget til Grønt Danmarkskort skyldes det dels:

- at ca. halvdelen af arealerne består af lysåben natur og skovområder,
- at jordbunden i området er præget af en høj andel af grusede sandede kuperede arealer, der har et højt potentiale for at kunne genskabe næringsfattige og artsrige naturområder.

De resterende arealer indenfor Grønt Danmarkskort består således af økologiske forbindelseslinjer samt områder med potentiel natur.

Grønt Danmarkskort er et fælles, sammenhængende naturnetværk, som alle danske kommuner skal udpege i deres kommuneplaner.

Formålet er at beskytte, forbedre og forbinde eksisterende naturområder med nye, så der skabes større, sammenhængende landskaber for biodiversitet, planter og dyr

Udpegninger i Grønt Danmarkskort

Stort overlap med Biodiversitets udpegning

Biodiversitetsrådets udpegning er fra 2024.

Anbefalinger til opnåelse af 30% beskyttet natur iht Naturgenopretningsforordning

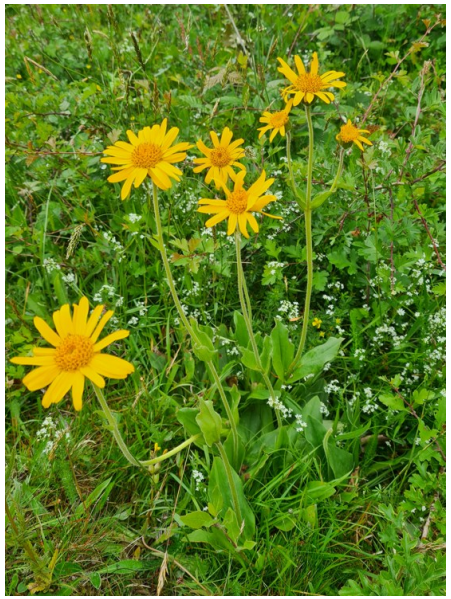
Afventer Lov om natur og biodiversitet

Eksempler på naturpotentiale

Der er stort potentiale for at genskabe sammenhængende skov- og naturområder

Næringsfattige naturtyper som sure overdrev og moser

Guldblomme

Gnaver

Hasselmus

Krybdyr

Markfirben

Flagermus

Frynseflagermus

Padder

Vandsalamander

Spidssnudet fra

Springfrø

Odder

Odder

Fugle

Havørn

Hvepsevåge

Trane

Fjordterne

Dagsorden

1) Formål og program
2) Hvad er et signaturprojekt?
3) Baggrund for udpegning
4) Den Fynske Højderyg
5) **Om analysearbejdet**
6) Tidsplan for arbejdet
7) Spørgsmål og debat
8) Den videre proces
9) Afslutning

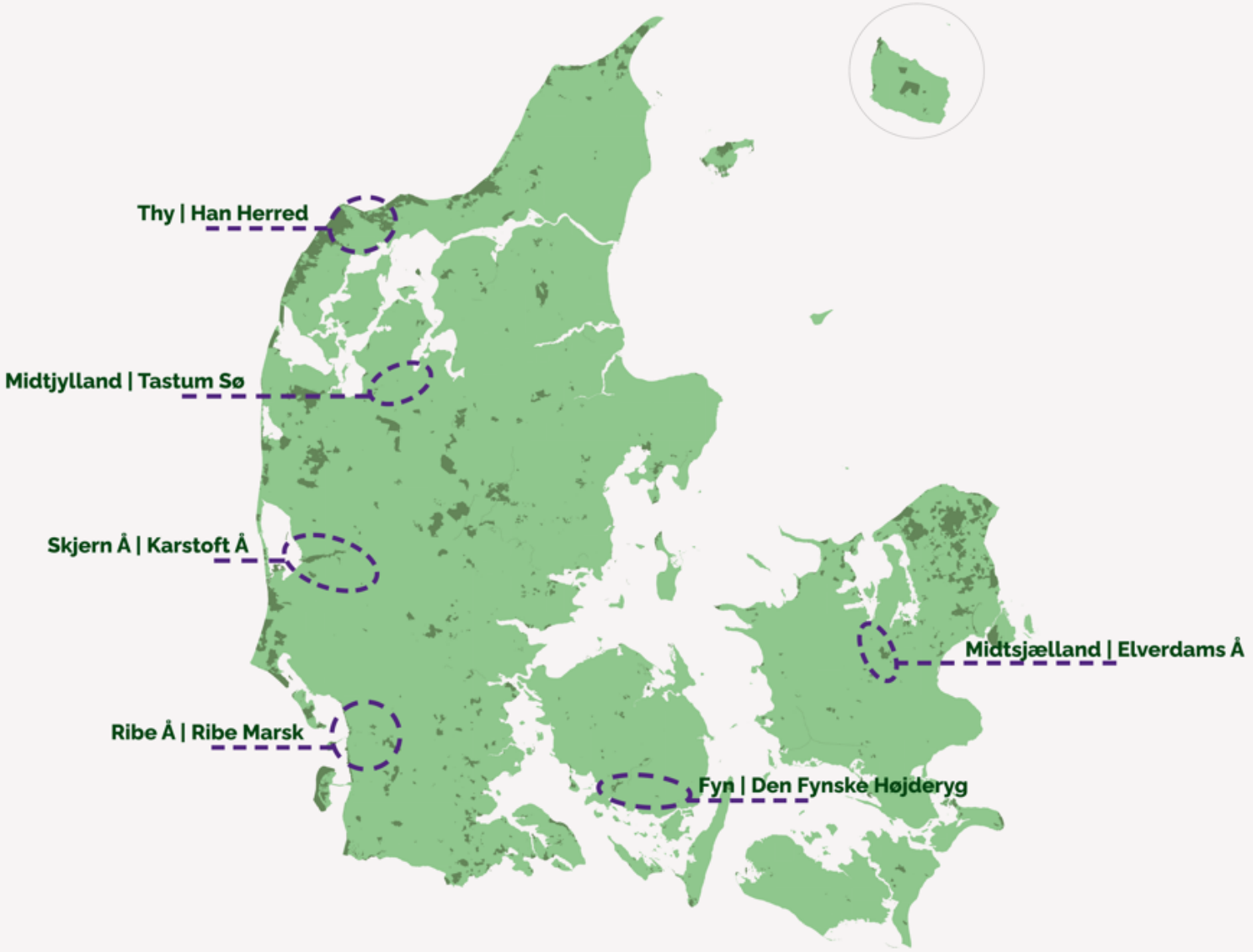
Opgaven i 2026 - overblik

Analyse & kortlægning der giver indblik i, hvordan man kan igangsætte et signaturprojekt og hvilke rammer og processer, der gør sig gældende i denne sammenhæng.

At identificere relevante aktører, interesser, potentialer og opmærksomhedspunkter.

At opbygge et fælles vidensgrundlag for eventuelle fremtidige beslutninger.

2026 handler om at skabe et beslutningsgrundlag, ikke om at træffe beslutninger om konkrete signaturprojekter.

Finansiering

Finansieringen af signaturprojekterne bygger på:
Eksisterende virkemidler inden for Den Grønne Arealfond

140 mio. kr. (jf. delaftale om overgang til ny kvælstofreguleringsmodel af 3. december 2025)

Ekstern finansiering – Private virksomheder, lokale initiativer, fonde m.m.

2026 – Naturstyrelsen 10 mio. kr. til analyse og kortlægning

Analyse og kortlægning - udføres af TRANSFORM

1. Lokal forankring, organisering og kommunikation
2. Naturpotentiale
3. Ejerskabsstrukturer
4. Landbrugsforhold
5. Geografisk afgrænsning
6. Økonomi og finansiering
7. Juridiske rammer og muligheder
8. Scenarier for mulige signaturprojektområder

Dagsorden

1) Formål og program
2) Hvad er et signaturprojekt?
3) Baggrund for udpegning
4) Den Fynske Højderyg
5) Om analysearbejdet
6) **Tidsplan for arbejdet**
7) Spørgsmål og debat
8) Den videre proces
9) Afslutning

Tidsplan for arbejdet i 2026

Første møde i den lokale følgegruppe afholdt 20. august 2026

Nationalt fællesmøde for signaturprojekter afholdt i Middelfart den 2. september 2026

Analyse, dataindsamling og lokal inddragelse
- TRANSFORM indhenter data og analyserer
- Lokale lodsejer- og borgermøder

Ultimo 2026 – TRANSFORM afslutter analysearbejde

Primo 2027 – rapportering samt følgegruppes kommentering
Af rapportudkast

Dagsorden

1) Formål og program
2) Hvad er et signaturprojekt?
3) Baggrund for udpegning
4) Den Fynske Højderyg
5) Om analysearbejdet
6) Tidsplan for arbejdet
7) **Spørgsmål og debat**
8) Den videre proces
9) Afslutning

Dagsorden

1) Formål og program
2) Hvad er et signaturprojekt?
3) Baggrund for udpegning
4) Den Fynske Højderyg
5) Om analysearbejdet
6) Tidsplan for arbejdet
7) Spørgsmål og debat
8) **Den videre proces**
9) Afslutning

Hvad står vi med efter 2026?

Seks områdespecifikke rapporter, der beskriver potentialer, udfordringer og udviklingsmuligheder i de enkelte analyseområder.

En national synteserapport, der samler tværgående indsigter og peger på perspektiver, muligheder og anbefalinger for fremtidige signaturprojekter.

Et styrket fælles vidensgrundlag for prioritering, udvikling og igangsættelse af signaturprojekter.

Øget indsigt i, hvordan naturindsatser kan realiseres i større skala på tværs af geografi, interesser og aktører.

